

Pozvánka

na sraz žáků Měšťanské školy v Líbeznicích,
kteří opustili školní lavice před 65 lety v roce 1948
a kteří se letos se dožívají
zasloužených a plnohodnotných osmdesáti let.

Setkání se koná

v sobotu 31. srpna 2003 od 15.00 hod.

v Hovorčovicích v Restauraci Privat Gril na Hlavní ulici.

Setkání bude naše poslední, a proto věříme,
že se srazu zúčastníš, pokud Ti to bude možné.

Těšíme se na Tebe

Za organizátory

Marie Krátká-Vorlíčková,
Libuše Kočárková-Tovarová,
Jarka-Kohoutová-Matátková
Hovorčovice 246
250 64 Měšice

KONTAKT

Restaurace Privat Gril

✉ ada.tyban@seznam.cz

📍 Hlavní 146
Hovorčovice
25064

📞 723342268

Z MINULOSTI LÍBEZNIC

Úvodem:

Protože účastníci přednášek Miroslava Pavelky a podepsaného projeví zájem o dějiny naší obce, podáváme další děje zdejšího kraje - nečiníce si ovšem nároku na úplnost. Vaše opravy a doplňky nám přijdou vhod, použijeme jich pro Obecní kroniku.
B. Z a d á k

Starý kostel měl věž nevysokou s cibulovitou střechou pokrytou šindelem. Ve věži byl cimbál hodinový, ciferník byl než jeden. Dole při věži na severní straně byla šindelová stříška a pod ní visely dva zvonky, jimiž se zvonilo ve všední dny na mši svatou. Kolem kostela se rozkládal hřbitov, asi v místě dnešní školy a její zahrady. Zeď kolem hřbitova byla okrouhlá a v ní na východní straně byla r. 1746 vystavěna kaplička s obrazem božích muk. Hlavní vchod na hřbitov byl na straně západní. Hovorčovice /Hovorčeves/ mívaly svůj hřbitov, ale od časů císaře Josefa II. /1780-1790/ pochovávají v Líbeznicích. Za hřbitovní zdí, trochu dále na východ, stála prkenná zvonice v bývalé zahradě, kde nyní stojí domek číslo 95. Proto se této části obce říká Na zvonici. Ve zvonici bývaly tři zvony, jeden z nich byl puklý a visel tak do r. 1739, kdy byl přelit. Nápis na něm byl: Leta Panie 1739 gest tento Zvon ke cti a chvale Božy poswiecen na nakladem Zadusat przelit a vyzdvižen za slavného Panovanie vysoce Uroz. Gegich. Excel.Frantisska z Nostitz, paní Katerziny Hrabienky ..... Když později zvon opět praskl, byl prodán za 580 zlatých ve prospěch stavby nového kostela. Chrám je dlouhý 25 m, široký 16 m. Tři obrazy na stropě původně vymaloval Schlachter z Prahy za 100 zlatých. Obraz na hlavním oltáři vymaloval malíř Roubalík r. 1881. Vlevo v lodi chrámové jest oltář Panny

Marie, stál 228 zlatých v r. 1871. Skvostná kazatelna pochází z kláštera u sv. Jakuba v Starém městě a stála 60 zlatých a půl sudu piva. Ve věži byly 4 zvony, největší měl v průměru 94 cm a nesl letopočet 1676, menší měl 78 cm v průměru a nesl letopočet 1663.

Dnešní kostel byl stavěn za faráře Tomáše Weiningerera, jenž zde nastoupil r. 1784 jako devětadvacetiletý a působil tu 24 roky, r.1784 odešel na Vyšehrad jako sídelní kanovník. Tento farář měl spory se svou vrchností patronskou, vystavěl ovčinec, přijímající farní síň a na svůj náklad skleník a klenutou knihovnu r. 1804. Knihy si Weininger potom vzal s sebou do Vyšehradské kapituly, kde zemřel r.1836 na vodnatelnost hrudi. Weininger byl přítelem Josefa Dobrovského a spolu 4. července 1797 přijeli do Milčic, aby navštívili rychtáře a písmáka Františka Vaváka. Nestihli ho však doma. O této návštěvě píše Vavák ve svých Pamětech a dodává: „Že jsem doma nebyl, oba litovali, svá jména napsaná u mne zanechali“. Farář Weininger vložil dlouhou pamětní listinu do pozlacené makovice věže kostela roku 1790. Ale 26. července 1822 při velké bouři makovice spadla a pamětní listina se našla.

Na konci Líbeznic směrem k Pakoměřicům stával dřevěný kříž. Když sešel, byl postaven nový železný kříž r. 1875 na rozcestí silnic před číslem 68. Tam stál do r. 1935, kdy jej přemístili na hřbitov k silnici. R. 1870 byly koupeny pro chrám hudební nástroje za 144 zlaté 92 krejčary za přispění obce, hraběte Nostice a záložny obilnopeněžné v Líbeznicích. V roce 1700 dne 24. března se vloupali svatochrádkci do sakristie. Byli dopadeni a tři z nich na Mělníce oběšeni.

O škole.

Roku 1786 o velikonoční zkoušce prokázala zdejší škola zdárný prospěch zásluhou učitele Františka Renera, jehož manželka učila dívky šití, plésti a přísti, za což se jí dostalo 6 dukátů jako zvláštní odměny. Vyučování ženským ručním pracím bylo znovu zavedeno r. 1875. Industriální učitelkou byla Josefa Tatzauerová, později Barbora Pavelková. Když zdejší židé chtěli tu mít školu německou, místní školní rada se tomu vzepřela a zavedla vyučování jazyku německému ve 4 odděleních r. 1886. Do r. 1864 učitel býval jmenován farářem, jemuž skládal přísahu: Já zřízený kantor při chrámu Páně chci své kantorské povinnosti věrný býti, mládež v katolickém náboženství pilně učit, jediné katolických knih užívati, kacířských bludů se varovati atd... Roku 1737 měl učitel stálého platu 30 zlatek ročně ze záduší /Z Líbeznic 24 zlatých, z Hovorčovic a z Pakoměřic po 3 zlatých/. Mimoto dostával obilí /posnopné/, na Květnou neděli za zpívání pašijí 1 zl. 10 kr. a na struny ročně 1 zlatý. Od mládeže vybíral sobotáles. Od vrchnosti dostával z každé várky v pivovaře pakoměřickém půl vědra piva zdarma a vědro patoků, ale na své výlohy si je odvážel domů. Měl i 2 míry pole.

Roku 1790 měl kantor už 224 zlaté 26 krejcarů, v čemž jsou zahrnuty výnosy z polí, 3 sudy piva po 8 zlatých i 19 měr, 2 mázlíky obilí za zvonění proti mrakům.

Roku 1835 měl kantor ročně 541 zlatý, ale z toho platil podučiteli 110 zlatých a za čištění dvou školních světnic 24 zlaté, zbylo mu tedy 407 zlatých.

Pokračování na příště.

Z MINULOSTI LÍBEZNIC / POKRAČOVÁNÍ Z PŘEDEŠLÉHO ČÍSLA /

R. 1855 Rakousko uzavřelo konkordát se Svatou stolicí /s papežem/ a školy se dostaly pod církevní dohled. Ale už v dalším desetiletí byly vydány liberální zákony a školy vymaněny z područí církve a dozor na ně svěřen státním orgánům. První místní školní rada v Líbeznicích zvolena r. 1871: Antonín Novák, Filip Zimmermann, Jan Pavelka, Jiří Heidler, Josef Maxa, Ferdinand Gayer, František Bulva z Báště, František Černý z Měšic. Předsedové místní školní rady byli: Antonín Novák 1871-1880, Jan Tichý do r. 1883, Josef Láha do r. 1910, Dr. Josef Hattas, Antonín Einstein, Bedřich Kruis, František Lukáš ze Zlonína, Václav Sýkora z Baštěku, Jiskra, František Belda. R. 1865 chodili do zdejší školy žáci z 10 obcí, školní budova /dnešní číslo 52/ měla dvě školní světnice, vyučovali učitel s pomocníkem a katecheta. Žáků bylo 340, v hodinách opakovacích se cvičilo 175 dětí. Učitel měl ročně 579 příjmů zlatých. Pevné platy učitelské byly ustanoveny zákony z let 1870 a později. R. 1873 měla zdejší škola už 3 třídy, r. 1881 měla 4 třídy, r. 1884 měla 5 tříd, v r. 1886 bylo 6 tříd, v r. 1878 byla škola šestitřídní se dvěma pobočkami. Děti chodily do školy jen do 12 let, učily se náboženství, čtení, psaní, počtům a horlivě se učily hudbě. Vyučovalo se dopoledne i odpoledne, ale v létě se učilo na jednu záprež. Prázdniny byly 6 týdnů od 15. července. Knižnice žakovská byla založena r. 1858. R. 1820 byly založeny ve škole dvě knihy: zlatá a černá – k zaznamenávání mravů školní mládeže. Během 60 let nikdo nebyl zapsán do knihy zlaté, zato

knihy hanby jest naplněna četnými zápisy. Stavba nynější školy se neobešla bez intrik. Budova má č. 142. V deníku „Národní listy“ dne 27. 11. 1882 se objevil článek, jež podepsali: Čeněk Beneš, Antonín Bulva, Josef Růžička, František Nekolaj, Jaroslav Tovara, Josef Janson. V článku adresovaném místní školní radě v Líbeznicích se praví: Někteří z vás mají chuť zvláštní stavěti školu o dvou poschodích. Důvody pro to jsou nepatrné a malicherné. Místem u nás netřeba šetřiti, a terén pro dvě patra jest nepřiznivý. Uvažme, že dítě maloučké, slabounké, sotva po rovině na nohou se držící, by mělo mimo 30 schodů, jež vedou nahoru ke školní budově, ještě po 60 nových schodech stoupati. Slyšel to kdy svět, aby děti nezvyklé chůzi po schodech měly denně 360 schodů přelézati? Rádi bychom slyšeli úsudek lékařské fakulty o tom, co z takového děcka vyroste. Buď zemře v útlém mládí, nebo následkem takového namáhání a čtyřikrát denně po 90 schodech se plahočení zakrsá a bude z něho nebožák-mrzák na těle i na duchu. Nechceme zde hvězdárnu, ale sedmitřídní budovu o jednom poschodí, třebaže bude o něco dražší. –

Nová budova s bytem a sedmi učebnami byla vysvěcena 25. listopadu 1883 za přítomnosti hraběnky Nostitzové z Měšic. Slavnost se začala průvodem do kostela, do něhož se seřadili: banderium /selská jízda/ s praporem, školní mládež, živnostenský spolek líbeznicko-kojetický s hudbou a praporem atd. V kostele měl kněz z Prahy nehorázně zkřesáno na jinověrce, ačkoli tito při-

spěli na stavbu školy devíti tisíci zlatých. Dále si pražský páter vyjel na liberály. Potom byla škola vysvěcena a bylo po slavnosti. Žádné řečnění ani odevzdání školy jejímu účelu. Slavnost otevření školy byla zakončena hostinou a věnečkem /tancem/ v hostinci Josefa Láhy č. 1. Stará škola, č. 52, byla pak prodána vrchnosti /hraběti Nostitzovi/ za 4.000 zlatých na uskladňování cukru, potom v ní byly a jsou byty.

Farář Jiří Paroubek se narodil r. 1704 v Sadské, zde byl farářem od r. 1737 do r. 1778 a měl rád děti. Založil fundaci 500 zlatých stříbra, z nichž úrok ročně pobíral učitel místní, aby chudé děti vyučoval. Paroubek pátral po protestantských a helvetských knihách a je páčil jakožto záhubné. Přitom používal i lsti. Jsou zachovány paměti česky psané, v nichž Paroubek zaznamenával válečné události z let 1740 až 1757, kdy do Čech vtrhli Germáni a Francouzi. V listopadu 1741 vnikli Sasové až sem a žádali na panství Pakoměřickém oves, mouku, hrách a seno. Něco dostali, protože vyhrožovali ohněm a mečem. Přes Líbeznic táhlo mnoho vojáků a pobírali koně na přípreže. Dne 8. ledna 1742 vtrhly dvě setniny Sasů do Líbeznic, plukovník přišel na oběd na faru.

Dne 18. března 1742 táhli tudy Prušáci, chytili večer Josefa Svobodu a odvěkli do Nisy ve Slezsku, ale na svátky svatodušní se zajatec vrátil k rodičům.

Pokračování opět příště.

Z MINULOSTI LÍBEZNIC /DOKONČENÍ Z PŘEDEŠLÉHO ČÍSLA/

V červnu 1742 vnikli do Líbeznic Francouzi, zřídili zde poštu v hospodě č. 1, asi 150 husarů francouzských se utábořilo s koňmi na hřbitově, zbraně měli postaveny u zdi, v noci pak odtáhli. Dolejší šenkýř Josef Kovář dělal pošmistra, musel mít pohotově koně, od poštovního koně platili Francouzi 30 krejcarů, čeledínovi 15 krejcarů denně. Tehdy královští husaři vyrabovali žida ve Zloníně, svázali ho a sedláci mu půjčili 20 zlatých, aby byl propuštěn. V červenci tudy /1742/ projížděli husaři a brali ovce. Když pak v srpnu a září 1742 byla Praha obležena a odstřelována, uteklo mnoho Pražanů na venek a tudy procházely zástupy utečenců. V této době zanikla ta zdejší pošta. V listopadu 1742 táhli Francouzi od Mělníka ku Praze v hrozném blátě a rabovali. Zde vzali tři koně, 15 krav, 25 prasat, oděvy, vařivo, to vše bylo provázáno řvaním, pláčem, bečením apod. Ještě jindy podobně byla naše ves sužována ve válkách o dědictví rakouské a přece po dlouhých válkách s Pruskem ztraceno téměř celé Slezsko r. 1763.

Dne 15. září 1756 vyšel z fary oheň, za větru zachvátil farské chlévy, stavení Petržilkovo, statek Klejzarův, stáje dolejší hospody, kovárnu, židovnu, pastoušku, Janečkův statek i stodolu.

Shořelo mnoho píce, uhořel i dobytek, farář přišel o 12 ovcí a 14 vepřů a o dvě stolice řezací.

R. 1737 bylo v Líbeznicích 12 chalupníků a 15 sedláků. Rychtářem byl Jiří Klejzar.

R. 1775 při selském povstání vnikli vzbouřenci po svobodě toužící z vesnic od Brandýsa do Líbeznic dne 22. března. V hospodách všechno pivo vypili. Potom se obrátili k Bášti a Pakoměřicům, kde direktor Kryštof Bém jim dal mouku a sud piva. Všude v panských kancelářích si vynucovali předložení císařského patentu o svobodě. Z Pakoměřic vzali sebou dva písaře a šafáře. Dostali se až k Invalidovně kde byli vojskem obklíčeni a čtyři původci této bouře odpraveni na čakanech. I několik jednotlivců z Líbeznic bylo potom voláno do Prahy k výslechu /na examen/.

Výňatky ze soupisu rodin r. 1863.

V čísle 7 žil František Kouba s manželkou Kateřinou a Antonín Tesařík s manželkou a 2 dětmi. V čísle 9 Josef Mach, žena a 5 dětí, L. Fandlová, vdova a 2 děti, Václav Doležal s ženou Annou a 3 dětmi, Magdalena Doležalová rozená 1797, Jan Maxa s ženou a 2 dětmi.

